

Els treballs de la immigració

Vendre per malviure

Uns venen roses, d'altres venen objectes de regal. Uns són pakistanesos, i els altres senegalesos. Tots ells, immigrants que es dediquen a la venda ambulante per sobreviure en un món que no és el seu. EL TEMPS ha pogut posar-se'n en contacte amb alguns.

Darrerament, és gairebé inevitable rebutjar o comprar una rosa a algun pakistanès mentre prenem una copa en una terrassa o mentre mengem en un restaurant. Han començat a aparèixer com si els haguessin deixat anar a tots d'una. Es troben pertot arreu. Són discrets i tímids. Un "no" és suficient. No demanen res més. Un "sí" equival a tres-centes pessetes i una mirada d'agraïment.

Uns altres. Carregats fins al coll de tota mena d'objectes, fa temps que ens acompanyen allà on anem. Per les platges, pels passejos marítims, també per les terrasses, alguns d'ells als mercats dels pobles, pels bars... Els recordem amb una frase molt habitual: "*bueno, bonito y barato*". Així ens intenten vendre el seu material. Solitaris i poc comunicatius. També són immigrants. Del Senegal.

LES ROSES I ELS PAKISTANESOS

Mitja hora d'espera i apareix l'home de les roses a la plaça del Xúquer de València. Asif Javaid és el nostre interlocutor. Tímid, vergonyós i, sobretot, estranger. Primer, rebutja la nostra invitació. No pot perdre el temps perquè la seva ruta ha de continuar. Li comprem una rosa i, finalment, accepta seure amb nosaltres. La conversa no és gaire fluida, sobretot, pel problema de la llengua. Estil tarzan, i molta intuïció.

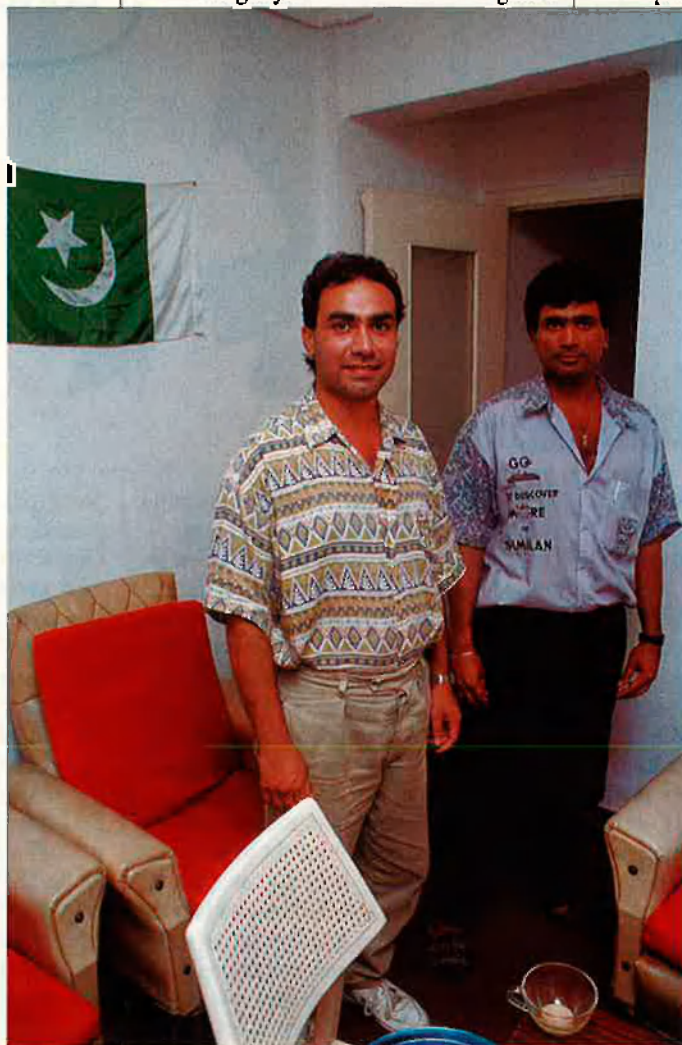
Natural del Pakistan, un dia Asif, de 28 anys i orfebre de professió, decideix marxar del seu país per visitar Europa. Va a París i algú li diu que l'estat

espanyol està molt bé. Arriba a Barcelona, però és molt difícil subsistir-hi. La policia és molt inflexible. Cap a València, doncs. La família d'Asif, però, ja no pot facilitar més diners. Asif ha de trobar una feina i no té permisos de treball ni de residència. D'altres pakistanesos que ha conegut es dediquen a "comprar i vendre flora", és a dir, a vendre roses. Asif té molta vergonya. Això d'assaltar la gent i

posar cara de llàstima perquè et comprin una rosa no és del seu estil. Treballa l'or i el diamant, però ha de menjar i dormir, i tot això costa molts diners.

Si bé resulta curiós que tots els que venen roses pel carrer són pakistanesos, Asif afirma que no existeix cap tipus de màfia ni de monopoli en mans d'aquest grup d'immigrants. És pura coincidència. Hi ha pakistanesos que no ho fan, i que es

dediquen a altres feines, com treballar en restaurants, en botigues de fruita i verdura, repartint butà o, simplement, no treballen. El cas d'Asif és encara més curiós. Al cap de vint dies aproximadament d'estar a València, coneix una noia del barri del Cabanyal de 22 anys, que tampoc treballa. I es casen. Ara, Asif, busca un pis econòmic per viure-hi amb la seva dona. Cal treballar, encara que sigui en la "flora". No té cap altra alternativa. Així, Asif compra les roses en una floristeria qualsevol a 80 pessetes cadascuna. Ell les ven a 300 pessetes, però el negoci és mínim perquè el màxim que arriba a vendre són set o vuit en un dia, sobretot divendres i dissabtes. Calcular els guanys no requereix ni calculadora, és molt ràpid. Massa per a Asif. Però és tracta d'un treball provisional fins que aconsegueixi els seus papers o fins que trobi alguna cosa "més digna". De moment, la policia els deixa vendre roses sense gaires problemes. Entre ells, s'ajuden mútuament. ¿Tornar al Pakistan? De visita familiar, no definitivament. La seva esposa no vol marxar d'aquí. I València tampoc està tan malament.

Viuen entre el Pakistan i València. Però viuen junts.

PAPA GIL

Papers, papers i més papers

Durant molts anys, l'estat espanyol ha estat considerat "el trampolí" cap a Europa. Aquesta realitat, que ja no és tanta des que vam entrar al Mercat Comú, va fer prendre fortes mesures restrictives en relació amb els immigrants que demanaven asil polític o permís de residència. I encara avui se'n plantegen, concretament des que aparegué la Llei d'Estrangeria l'any 1985.

Anna de Ancos, responsable de l'Àrea de Drets Humans de la CGT a València, ens parla en general de la situació dels immigrants a la ciutat i, concretament, dels pakistanesos, del qual s'ha fet càrrec aquest sindicat. Segons ella, com més va més, aquesta gent quan arriba aquí està més informada d'on ha d'anar per demanar informació o consell. Entre els pakistanesos, i en general, funcionen unes xarxes de solidaritat molt efectives, però ells saben que han de legalitzar la seva residència i els seus permisos de treball. Cada col·lectiu, però, és un món. Els pakistanesos, per exemple, són especials perquè, segons ella,

Anna de Ancos: "Cal fer una crida a la solidaritat amb els immigrants."

RAFA GIL

"van ben vestits, són educats, generalment és gent qualificada per fer bons treballs i no plantegen problemes delicatius".

Per aquestes raons, la CGT ha avalat més de dues-centes sol·licituds de regularització, però l'administració va decidir denegar-ne la majoria. Ara, haurà d'enfrontar-se a un contenciós administratiu, que pot retardar tot el procés fins a dos anys. Mentre, es mantenen immigrants il·legals—sense els papers regularitzats— en situació legal, perquè la policia sap

que s'està duent a terme el procés de regularització i no pot fer res. Per tant, Anna de Ancos critica el fet que es permeti aquesta situació tan incòmoda per a tothom. A més, tot això té un cost econòmic molt alt per a les organitzacions que se'n fan càrrec.

El col·lectiu de senegalesos també és un tant particular perquè, a diferència dels altres, es tracta d'una gent que majoritàriament està legalitzada. Gairebé tots es dediquen a la venda ambulants i són treballadors autònoms. Per això, els

problemes plantejats amb aquest grup són referents a la Seguretat Social en la majoria dels casos.

Un altre cas és el dels polonesos que es dediquen a netejar els vidres dels cotxes en el semàfors. Els problemes de papers són més greus perquè l'estat espanyol considera que Polònia, amb règim democràtic, no requereix acords d'asil polític. En definitiva, es considera que a Polònia es pot viure amb bones condicions i, per tant, no entren dins els *gremi* dels que poden viure aquí com a residents estrangers. Es per això, que viuen amb més temors i més enfrontaments amb la policia. Parlar amb ells és molt difícil, a més, viuen en condicions molt difícils i no volen saber res de la resta.

Roses, objectes de regal i vidres nets. Al costat, pakistanesos, senegalesos i polonesos. Aquests són alguns dels durs treballs de la immigració, mentre d'altres reclamen des dels sindicats o organitzacions no governamentals, més ètica, més comprensió i, sobretot, més solidaritat.

M. F.

Quan acaba la conversa, Asif ens convida a dinar dos dies més tard a casa seva amb els seus companys de pis, també pakistanesos. I coneixem a Habbib.

Amb 25 anys, aquest pakistanès no treballa en la "flora". El fet és que no treballa en res aquí, a València. Li costa encetar una conversa, igual que a la resta dels seus companys. Una conversa distesa i amistosa resulta gairebé impossible durant el dinar que ens han preparat. Es converteix en un interrogatori. Tensió i silenci. Sense cap dubte, tenen una altra concepció de la conversa amistosa. Habbib és l'únic que coneix millor els costums occidentals. Ell ha estudiat a Bèlgica un curs de filosofia i alguns cursos de filologia. Fa aproximadament tres anys que va sortir del seu país i no hi ha tornat. I pel que sembla no pot fer-ho per raons polítiques. De moment, València li agrada. Voldria establir un negoci d'importació-exporta-

ció, però això és molt difícil. Espera "una carta del Pakistan".

Habbib és diferent. Coneix els seus drets i mostra les seves inquietuds polítiques i intel·lectuals. Tanmateix, se'l veu molt despistat. Sent campanes però no sap on. Té ganes de parlar de tot amb nosaltres: creure o no en Déu, les dones, la política... No obstant això, la tensió no deixa de ser el gran convidat. És evident que funcionem amb paràmetres diferents.

L'arròs pakistanès amb pollastre cuinat al curri s'ha acabat. Ara van les postres i, com no, el te. Sempre servit amb llet.

VENDA AMBULANT I SENEGALESOS

Aquesta vegada parlem amb Dam, un senegalès de 32 anys resident a València. Posar-se en contacte amb ell ha estat relativament fàcil. És el president de l'Associació de Senegalesos que fa uns set

o vuit mesos va fundar-se a la ciutat i, a més, també es dedica a la venda ambulants. Ens rep a casa seva, en un pis cèntric de València. Viu tot sol. I això ja és sorprenent. Molt pocs poden mantenir un pis sense haver de compartir-lo. Ell riu tímidament davant del comentari.

Dam, alt i atractiu. Destaca una persona ben formada, que parla amb tranquil·litat i mesurant les seves paraules, extretes del diccionari. Diferent, si més no, a la resta de senegalesos que estem acostumats a veure. Fa nou anys, quan en tenia 23, va decidir anar-se'n del seu poble, al Senegal. La sequera fa més de deu anys que va matant el seu país. Els camperols, per allò de l'èxode rural, han hagut de traslladar-se a les grans ciutats, sobrecarregades d'habitants, i els joves amb possibilitats van decidir anar cap a Europa, per raons econòmiques i també, com diu Dam, "perquè la publicitat sobre Europa

té molta influència al continent africà”.

Dam era maquinista de vaixell al Senegal, però va comprendre que aquest no era un ofici amb futur. I viatjar a Europa, en podia tenir-ne molt. Així, un bon dia, amb els diners estalviats, emprèn un llarg viatge en principi amb direcció a França, perquè el Senegal n'havia estat colònia. Cap al Marroc, passant per Mauritània, i després a Portugal. Allí, Dam aconsegueix un “visat de trànsit” i un bitllet de tren per travessar l'estat espanyol en 48 hores abans de passar cap a França. I, aleshores, és quan les coses comencen a complicar-se per a Dam. Un cop a la frontera francesa, no els deixen passar. S'hi han de quedar, només porta un passaport i el carnet d'identitat del seu país. Ara, ja s'han acabat els estalvis, cal buscar-se la vida per sobreviure.

Parlem de fa nous anys enrere, i Dam puntualitza que en aquells moments la situació dels immigrants no era tan negativa. No eren tan nombrosos i la flexibilitat era més gran. Va ser l'any 85 quan surt la Llei d'Estrangeria. És l'oportunitat per legalitzar la seva residència a l'estat. Fàcil, perquè hi havia pocs sol·licitants. Li aproven un permís de residència i treball d'un any de durada i renovable. Com sol passar en la majoria dels casos, es posa en contacte amb altres senegalesos que es dediquen a la venda ambulants.

Al llarg de quatre anys li van renovar anualment els seus permisos fins que n'aconsegueix un de cinc anys. Finalment, després de passar per Irun, Bilbao i Barcelona, Dam comença a organitzar la seva vida gràcies a l'estabilitat legal aconseguida. Es converteix en un treballador autònom, com la majoria dels senegalesos, però ell, a diferència dels altres, decideix dedicar-se a la venda d'articles de regal africans. Munta la seva paradeta cada matí en algun mercat, sobretot per les comarques de Castelló. El seu material de comerç és africà, comprat en botigues d'importació-exportació o importat per ell mateix quan va a l'Àfrica una vegada o dues a l'any.

Aquest treball comporta moltes despeses i molt pocs guanys. Després de pagar vora 22.000 pessetes a la Seguretat Social i invertir en material de venda, els estalvis són mínims.

Asif Javaid i les seves roses.

RAFA GIL

Tot i això, Dam reconeix que és un afortunat. Té totes les tardes lliures, i pot dedicar-se a estudiar alguna cosa. Durant dos anys va estar matriculat a l'Escola Oficial d'Idiomes (EOI), on va aprendre a parlar, llegir i escriure correctament el castellà: “l'idioma pot ser una barrera molt forta per a una persona. El seu desconeixement impedeix defensar els teus drets i la teva dignitat davant els altres, i

Dam, “el gran home”.

RAFA GIL

no tenir intimitat perquè sempre requereixes un intèrpret”. Així resumeix Dam els factors que el van portar a l'EOI i a altres acadèmies per fer cursos de mecànica i de mecanografia. “La qüestió és —diu Dam— no quedar-se sense fer res”.

El cas és que Dam té molts arguments. ¿Racisme? És clar que n'hi ha, com a tot arreu. També hi ha bones persones i males persones. Tanmateix, és molt contundent: “Els immigrants vivim entre dos móns. Tenim la família, la cultura i la nostra història a molts quilòmetres de distància. I vivim aquí la major part de l'any. És per això que ens haurien de considerar com a residents estrangers i ser més flexibles amb nosaltres, sobretot pel que fa a l'aplicació de la Llei d'Estrangeria”. Per tot això i més, un dia va aparèixer la idea de fundar una associació per ajudar-se mútuament. Un lloc on poder acollir-se i demanar consell i ajuda. Gràcies a l'assessorament dels sindicats, sobretot CCOO i UGT en el cas dels senegalesos, Dam i altres companys legalitzen una associació que en uns vuit mesos ha aconseguit aplegar 200 persones amb carnet. Aquests socis són majoritàriament senegalesos, però les portes també estan obertes a la resta d'africans necessitats o, fins i tot, a persones que simpatitzen amb la causa. De moment, l'associació no compta amb un local propi i CCOO els cedeix espai per reunir-se.

El nostre jove interlocutor està convençut que aquí es pot viure tranquil·lament si cadascú està al seu lloc: “Si no molestes, no et molesten”. No obstant això, Dam també té crítiques a fer: “Els mitjans de comunicació, sobretot, no tracten el tema dels immigrants com haurien de fer-ho”. Per ell, i per la majoria dels que es troben en la mateixa situació, cal sensibilitzar més la població sobre els problemes dels immigrants i no informar tant sobre els aspectes més delictius perquè la imatge que es dona, així, no és real i no ajuda en absolut a normalitzar la situació.

Dam vol estalviar per poder tornar al seu país i muntar-hi un negoci d'importació i exportació propi. Ell ho veu factible i la sort sembla acompanyar-lo. “Dam”, al Senegal, vol dir ‘gran home’. La seva àvia li va posar aquest mot perquè pogués distingir-se del seu avi, batejat amb el mateix nom.

Sense cap dubte, Dam és un gran home que viu entre dos mons, com la resta d'immigrants.

Maite Ferrando